

Ex 19 / Heb 12, 18-24 – liturgie van je leven 2
Klein Gloria (Sela); votum + groet; Heilig heilig (Kees Kraayenoord); gebed; Opw 671; lezen Ex 19 + Heb 12, 18-24; preek; Opw 623; gebed + Opw 789; collecte; Opw 764; zegen
Bergschenhoek 23.10.2022

Kindermoment **dia**

Vier gebouwen in beeld: theater, school, ziekenhuis, kerk. In welke van deze kom jij het liefst? Wat doe jij in elk van deze gebouwen? Wie hoort bij welk gebouw: meester/juf, toneelspeler, God, dokter. Wat doet hij/zij daar? En wat doe jij? Wat doet God in de kerk? Wat doe jij?

In de preek gaat het over wat het nou eigenlijk betekent om in de kerk te komen? Als je thuis bent moet je aan je vader / moeder vragen: wat betekent het voor jou om in de kerk te komen?

Liturgie wil impact hebben **dia**

Probeer je eens in te leven in wat daar gebeurde. Hoe dat ging daar in Exodus 19. Israël bij de berg waar God zich laat zien. Jij had daar gestaan. Probeer het voor je te zien: donder en bliksem, vuur, rook, hoorngeschal!

Wat had jij gedaan? Wat zou je hebben gevoeld? Zou je geschrokken zijn geweest, of heel bang geworden? Had je je arm beschermend om je kind heen geslagen? Had je willen wegrekken? Of was je in aanbidding op je knieën gegaan?

Moeilijk om je voor te stellen vind je niet? Het staat best wel ver van ons af vandaag. Zo maken we dat niet meer mee. Hoe dan ook, een super indrukwekkend moment. Een moment met impact. En zo wil ik het verbinden met ons jaarthema 'de liturgie van je leven'. Liturgie wil impact hebben.

God komt naar je toe **dia**

Een van onze kringen bereidde deze preek voor. De een in de kring was 'jaloers' en zei 'ik had er wel bij willen zijn'. Anderen vonden het juist angstaanjagend en vroegen

zich af wat je hier nou mee moet. Beide kan ik me voorstellen. Als je er zou zijn geweest, ja, dan had je echt real time God ontmoet en dat is eigenlijk best mooi. Maar tegelijk: als dat zo moet, met donder, geweld, vuur en bliksem – wil je daar dan bij zijn?

Het contrast met hoe wij samenkomen op een doorsnee zondag is groot. Geen donder en vuur hier. Een gewoon gebouw. ‘Zomaar een dak boven wat hoofden’, staat ergens in een lied¹. Er is een orgel of een band. We zingen, lezen uit de Bijbel. Een dominee voert het woord. Een gemeentelid bidt. Niet zo bijzonder allemaal. Het haalt het bij lange niet bij toen. Wat heeft Exodus 19 te maken met liturgie?

Zo op het oog niet zoveel. Maar kijk eens beter. Denk die donder en dat geweld even weg. Kijk wat er gebeurt. God komt naar de Israëlieten toe. Hij spreekt hen aan. Hij verklaart hen de liefde en Hij wijst hen op zijn trouw: Ik heb jullie gedragen als op adelaarsvleugelen, jullie zijn mijn schat, mijn kostbaar bezit. God zegt ook: Hou je aan mijn geboden. Ga de wereld in om te doen wat Ik zeg. De Israëlieten spreken terug. We zullen alles doen wat God zegt. Mozes brengt Gods woorden naar de Israëlieten toe én hij brengt de woorden van Israël over naar God.

Komt het je bekend voor? Ik denk het haast wel. Dezelfde dingen die gebeuren in een kerkdienst. Ook hier: God verklaart ons zijn liefde. Hij verzekert ons van zijn trouw. Hij vraagt van ons dat wij Hém trouw blijven. Wij praten terug tegen God. We zeggen tegen God: Ja, God, wij willen leven zoals u het zegt, wilt u ons erbij helpen. Je zou kunnen zeggen: elke kerkdienst is een soort herinnering aan dat moment van Exodus 19. Bij ons gaat het anders vandaag, maar in de grond van de zaak maken wij hetzelfde mee. Voel jij dat ook zo?

Je ontmoet Hem zoals Hij is **dia**

In de kring die deze preek voorbereidde vroegen er zich af: Wil God mensen bang maken of zo? Waarom die dreigende taal – wie de berg aanraakt zal sterven – wat moet je daarmee?

Angst aanjagen... wil God dat? Nee, zeg ik meteen, dat is niet waar God op uit is. Ontzag, dat wel. Vrees noemt de Bijbel dat. Ontzag voor God zoals Hij is. In die kring zei iemand: ‘Je weet pas wie je eert als je weet wie je voor je hebt’. Mooi gezegd. Wie

---

¹ LB 2013 276

heb je hier voor je? God zelf. God in al zijn ontzagwekkende grootheid. Wij naderen tot Hem. Dat is wat in een kerkdienst gebeurt, elke keer opnieuw.

Dat betekent iets voor wat we hier doen in de kerk. In die kring zei iemand: 'Je komt om God te eren en niet om te consumeren'. Hang het maar als een bord boven de ingang van de kerk zou ik zeggen: Hier kom je om God te eren en niet om te consumeren.

Ik pas dat vandaag even zo toe. Vaak willen we graag dat een liturgie, een kerkdienst aansluit bij wat wij zelf mooi, fijn of belangrijk vinden. Het moet aansprekend zijn voor ons. Maar daar is een kerkdienst, een liturgie niet voor bedoeld. Ik hoorde eens een dominee vertellen dat na de dienst iemand bij hem kwam die zei: ik heb dit en dat gemist, en de liederen vond ik ook niet mooi. Toen zei die dominee: ik dacht dat we hier waren om God te dienen, en niet jou. Dus: aansluiten bij wat wij mooi en fijn vinden, wat wij graag willen horen – dat is niet belangrijk. In Exodus 19 gebeurt dat bepaald niet. En Jezus, de koning van onze kerk, was ook niet iemand die aansloot bij wat de mensen graag wilden horen of wat ze mooi en fijn vonden.

Dus, een goede liturgie sluit niet aan bij jou. Hier dienen wij God en niet onszelf. Liturgie mag schuren, wrijving geven bij jou zelf. Een kerkdienst is er niet voor bedoeld om alleen maar bij jou aan te sluiten. Hoe sta jij hier eigenlijk in: moet alles altijd bij jou aansluiten of mag liturgie ook juist ingaan tegen wat jij mooi en fijn vindt?

Die ontmoeting wil impact hebben dia

Lieve mensen, laat dit alsjeblieft goed bij je binnen komen. Ik zeg het nog een keer: Liturgie is er niet om in alles en altijd bij jou aan te sluiten. Ik zou graag willen dat dit een van de dingen is, die we meenemen uit ons jaarthema. Dat we moeten leren om minder plat over liturgie te denken. Als een soort speeltje van ons. Dat wij ermee doen wat ons mooi lijkt. Dat wij hier aan onze trekken moeten komen, er een goed gevoel bij moeten hebben.

Een goed gevoel krijgen bij liturgie, in een kerkdienst – dat is ver verwijderd van Exodus 19. Ik denk niet dat de Israëlieten daar een goed gevoel kregen bij die berg. Een ontmoeting met God is er niet om jou en mij een goed gevoel te geven. Eerder wil God jou en mij door elkaar heen schudden. Ons leven ontregelen. Even helemaal uit je platte wereldje worden weggehaald en hier zo neergezet voor God zelf. Liturgie wil impact hebben. Eerder een schokgolf veroorzaken dan een kleine rimpeling.

Misschien klinkt het overdreven in je oren. En zeg je: ja, echt niet, hier in een kerkdienst van ons. Daarom zeg ik het ook. Als God naar ons toe komt, en als wij naderen voor Hem – dan is dit wat er wil gebeuren. God breekt in in onze levens. Hij schudt dat leven van ons door elkaar. We kijken voor even recht omhoog bij God naar binnen.

Ja, maar dat was toch toen, zeg je nu misschien. Oude Testament. Lang geleden. Nog voordat Jezus er was. En toen werd alles anders. Ja, veel gaat anders na Jezus. Maar sommige dingen niet. Zoals dit. In Hebrreeën 12 staat: jullie zijn niet genaderd tot de berg van Mozes, met dat vuur en die donder, dat angstaanjagende. Nee, dat niet. Jullie zijn genaderd tot de Sionsberg, de stad van de levende God, het hemelse Jeruzalem. Daar zit in: jullie zijn nu nog dichterbij God gekomen dan toen. Wat toen in Exodus 19 gebeurde is niet afgezwakt, maar na Jezus alleen nog maar intenser geworden. Besef dat goed, zegt de schrijver van deze brief. Reden om er zelf over na te denken: welke impact heeft liturgie op jou?

En daarom kun je niet zonder **dia**

Lieve mensen, waar gaat het nou om bij liturgie? Even scherp gezegd: Als je hier komt om bevestigd te worden in wat je al weet, of om een goed gevoel te krijgen bij God, om de dingen te horen en de liederen te zingen die bij jou moeten aansluiten – nou, dan zit je hier verkeerd.

Liturgie wil schuren, jou uit je comfortzone weghalen in plaats van jou veilig in je eigen bubbel laten. Liturgie wil jou en mij juist de andere kant opduwen dan waar we zelf naartoe willen gaan. Zoals in Exodus 19. Een volk totaal geshaket, diep onder de indruk van God. Over impact gesproken...

Wij mensen willen doorgaans liever niet dat het zo gaat. Laat mij met rust. Doe niet zo moeilijk. Laat mij ongestoord mijn gang gaan. Dat zit eerder in ons, in mij wel in ieder geval. De andere kant op worden geduwd, moet dat nou? Ik leid mijn leven, laat mij er alsjeblieft gewoon mee doorgaan... Klinkt dat bekend?

Daarom juist kun je niet zonder dit heilige moment. Heilig – dat betekent altijd dat hemel en aarde elkaar even raken. En dat schudt altijd het leven dat jij leidt door elkaar. Jouw werkelijkheid wordt opengebrouwen en Gods licht gaat erin schijnen. Kijk Mij aan, zegt God, weet jij wel wie Ik ben? Ik trek je weg uit je eigen patronen en wat jijzelf normaal vindt. Heb jij geen hoop meer voor de wereld? Nou kijk, Ik maak alles goed. Kun jij niet geloven dat Ik van jou houd? Ik laat het je hier nog een keer horen.

Denk jij dat het wel goed komt met jou als je rustig door hobbelt? Ik haal je weg uit je ongeestelijkheid, je matheid. Waar gebeurt dat nog in dat leven van ons – dat je even wordt stilgezet en vanuit Gods ogen leert kijken naar de wereld of naar jezelf? Dit is de plek waar het wil gebeuren. Liturgie wil impact hebben – en daarom kun je niet zonder.

In die kring zeiden ze: deze tekst zet alles op scherp. En zo is het. God zuigt ons naar binnen bij zichzelf. Het bestaat niet dat wij daar onaangedaan onder blijven of er plat mee omgaan. De vraag voor jou en mij is: ben jij bereid om je zo door God door elkaar heen te laten schudden?

Slot dia

Zoals altijd: een poll. Om hier in te vullen. En als je wilt op je kring verder door te spreken. Dit is de vraag: Wat is ervoor nodig om liturgie meer impact te laten hebben? 1) Laat het zoals het is, 2) Word je meer bewust van Gods heiligheid, 3) Zet God centraal in plaats van jouzelf, 4) Wees bereid om je door elkaar heen te laten schudden. What you say?